

TÜRK TARİH KURUMU'NUN 1963 YILI GENEL KURUL TOPLANTISI

Türk Tarih Kurumu'nun 1963 yılı Genel Kurul toplantısı 27 Nisan 1963 cumartesi günü saat 15'de Ankara'da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesindeki Kurum merkezinde yapıldı.

Saat 9,30'da Kurum üyeleri Kurumun Kurucusu Atatürk'ün Anıt Kabrini ziyaret ederek bir çelenk koydular ve saygı duruşunda bulundular. Anıt Kabrin şeref defterine Başkan Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu tarafından yazılan aşağıdaki and bütün üyeler tarafından imzalandı :

"Büyük Atatürk !

Bizler, Kurucusu olduğun Türk Tarih Kurumu'nun üyeleri bugün mânevi huzurunda senin fikirlerine bağlılığımızı ifadeye, şükranlarımızı, saygılarımızı, sevgilerimizi sunmaya geldik.

Sevgili Atatürk !

Ülküne inancımız, andımızdır."

Atatürk'ten sonra devrim şehitlerinin mezarları ziyaret edilerek bir buket kondu.

Saat 10,30'da Kurum merkezine dönüldü. Başkan Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu bu yılki konferansın Atatürk Yıllık konferansları içinde olmak üzere üyelerimizden Ord. Prof. Dr. Arif Müfid Mansel tarafından "Pamphylia şehirleri surları ve şehir kapıları" konusunda verileceğini söyledi. Prof. Mansel projeksiyonlu konferansını kalabalık bir dinleyici topluluğu içinde verdi ve büyük ilgi ile dinlendi. Başkan, Genel Kurulun öğleden sonra saat 15'te toplanacağını söyleyerek oturumu kapattı.

Genel Kurul öğleden sonra saat 15'de toplandı. Başkan çoğunluğun bulunduğu, toplantıya 26 üyenin katılmış olduğunu söyledi ve şu konuşma ile oturumu açtı.

Muhterem Arkadaşlarım!

Yönetim Kurulumuzun bir yıllık çalışmaları sona ermiştir. Genel Kurulumuz, çalışma raporumuzu Genel Müdürümüzden dinliyecektir.

Göstermiş olduğunuz güvene dayanarak Kurucumuz ve Mânevi Koruyucumuz Büyük Atatürk'ün gayelerine sadık bir şekilde faaliyette bulunmağa değerli yardımlarınızla, elimizden geldiği kadar gayret sarfettik. Bu münasebetle Yönetim Kurulu üyesi arkadaşlarım ve şahsım adına teşekkürlerimizi yüksek kurula ve bu arada başta Genel Müdürümüz Sayın Uluğ İğdemir ve diğer idare mensuplarımıza da sunmak isterim.

Sevgili arkadaşlarım!

Evvelce kabul buyurduğunuz üye yönetmeliğinin âmir hükümlerinden birini bugün Anıt kabirde imzaladığımız andımızla, diğer bir hükmünü de şimdi sizlere

basımevimizde hazırlattığımız üye beratlarımızı sunmakla yerine getirmiş bulunuyoruz. Beratlarımız Kurumumuzun kuruluşundan bugüne kadar üyesi olmuş bütün arkadaşlarımızın adlarına tanzim edilmiştir. Beratlarımızı —bu lütfü bizlerden esirgememelerini kendilerinden rica edeceğim— Kurumumuzun kurucu üyelerinin en kıdemlilerinden Sayın Ord. Prof. İsmail Hakkı Uzunçarşılı'nın elinde alırken aramızdan ayrılmış üyelerimizin aziz hâtıralarını saygı ve sevgi ile anıyor, Atatürk ülküsüne, Kurumun gayesine sadakatimizi bir kere daha tazelediğimize inanıyoruz.

Beratlarımızın çerçevesi Ord. Prof. Dr. Sedat Alp tarafından Kurumumuz adına Konya-Karahöyük'te yapılan kazılardan I. tabakada bulunan ve İ.ö. 1750 ye tarihlenen ender bir damga mührün kenar motifinden yapılmıştır. Çiftbaşlı kartal Kurumun mührü olan çiftbaşlı Hitit kartalıdır. Gerek bu motifler ve gerekse çiftbaşlı kartal sonradan Selçuklularca da kullanılmıştır. Basımevimiz beratlarımızı ve mahfazalarını büyük bir itina ile hazırlamıştır. İlgililere teşekkür ederiz.”

Bundan sonra üye beratları, Kuruma üye oluş sırasına göre, Kurucu üyelerin en yaşlısı Ord. Prof. İsmail Hakkı Uzunçarşılı tarafından üyelere verildi. Bu arada Ord. Prof. Hâmit Ongunsu ile Ord. Prof. Cavit Baysun'un rahatsızlıkları dolayısıyla Genel Kurula katılmadıkları anlaşıldığından kendilerine birer telgrafla sağlık dileğinde bulunulmasına karar verildi.

Prof. Dr. Âfet İnan, Anıt Kabirdeki şeref defterine yazılan andın beratların çerçevesi içine basılmış olarak üyelerce imzalanıp arşivimizde saklanmasını önerdi. Bu öneri de oybirliğiyle kabul edildi.

Bundan sonra Başkan gündemin üçüncü maddesine geçerek Genel Kurulu idare etmek üzere bir başkan, bir ikinci başkan ve iki sekreter seçilmesini istedi.

Başkanlığa Prof. Dr. Bekir Sıtkı Baykal, ikinci başkanlığı Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal, sekreterliklere Prof. Tayyip Gökbilgin ve Prof. Dr. Bahadır Alkım seçildiler.

Başkanlık yerini alan Prof. Dr. Bekir Sıtkı Baykal gündemin 4 üncü maddesi gereğince Yönetim Kurullarının 1962 yılı çalışma raporlarıyla Denetleme Kurulu raporunun okunacağını bildirdi. Raporlar Genel Müdür Uluğ İğdemir tarafından okundu. Başkan raporlar hakkında söz isteyen olup olmadığını sordu. İlk sözü Prof. Dr. Afet İnan aldı ve Kurumun 32 yıllık çalışmalarında devamlı bir gelişme olduğunu, Londra'da bulunduğu sırada Kurumun düzenli yayınları ve çalışmalarıyla ilmi hüviyetini ne kadar iyi şekilde dünyaya tanıttığını kabul ettirdiğini bizzat müşahade ettiğini, çalışma raporunda görüldüğü gibi yayın ve kazı programlarının her yıl genişleyerek geliştiğini, konferansların ve kollukiumların da övülecek bir başarı kazandığını söyledi ve Yönetim Kuruluna teşekkür ederek aklanmasını istedi.

Daha sonra söz alan Ord. Prof. Dr. Aydın Sayılı, Kurum yayınlarının başarısını tebrik etti ve Atatürk konferanslarının çok faydalı olduğunu, bunları büyük bir ilgi ile izlediğini, konferansların basılma işinin çabuklaştırılmasını, kendi çalışmalarında bunlara ihtiyacı olduğunu, söyleyerek Kurumun yayın işlerini ötedenberi dirayet ve başarı ile yöneten Genel Müdürün bu konuda ne düşündüğünü sordu. Söz alan Genel Müdür Uluğ İğdemir, konferansların tartışmalarla birlikte hepsinin banda alındığını, bu itibarla bunların eksiksiz olarak basılacağını bildirdi.

Başka söz alan olmadığından Başkan raporları oya koydu. Raporlar kabul edilerek Kurum ve Basımevi Yönetim Kurulları 1962 yılı hesap ve işlemlerinden oybirliği ile akladılar.

Başkan, gündemin 5 inci maddesi gereğince, 1963 yılı bütçe tasarısını inceleyecek komisyonun seçileceğini söyledi. Bütçe komisyonuna Bayan Fakihe Öymen, Bay Tahsin Öz ve Prof. Dr. Halil Demircioğlu oybirliği ile seçildiler.

Daha sonra gündemin 6-10 uncu maddelerindeki kurulların seçimine geçildi. Gizli oyla yapılan Yönetim Kurulu seçimlerini aldıkları oy sırasına göre Or. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu, Prof. Dr. Tahsin Özgüç, Prof. Dr. Cemal Tukin, Prof. Dr. Halil İnalçık, Prof. Dr. Sedat Alp, Faik Reşit Unat ve Prof. Dr. Afet İnan kazandılar. Prof. Dr. Şinasi Altundağ, Prof. Tayyip Gökbilgin, Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal Yönetim Kurulu yedek üyeliğine seçildiler.

Açık oyla yapılan Denetleme Kurulu üyeliklerine Bayan Fakihe Öymen, Prof. Dr. Halil Demircioğlu, Dr. Hâmit Koşay; Haysiyet Kuruluna Ord. Prof. Ömer Lütfi Barkan, Ord. Prof. Hâmit Ungunsu, Tahsin Öz, Ord. Prof. İsmail Hakkı Uzunçarşılı ve Ord. Prof. Dr. Süheyl Ünver; yedeklere Ord. Prof. Dr. Reşit Rahmeti Arat, Prof. Dr. Hâmit Sadi Selen; Basımevi Yönetim Kuruluna Prof. Dr. Bekir Sıtkı Baykal, Prof. Dr. Şinasi Altundağ, Prof. Abdülkadir İnan; yedeklere Ord. Prof. Hikmet Bayur, Ord. Prof. Dr. Aydın Sayılı; Kitaplık Komisyonuna Prof. Dr. Afet İnan, Ord. Prof. Dr. Aydın Sayılı, Dr. Hâmit Koşay oybirliği ile seçildiler.

1963 bütçe tasarısını inceleyen komisyonun raporu henüz gelmediğinden gündemin 12 nci maddesine geçilerek Yönetim Kurulu ile kollardan gelen önerilerin görüşülmesine başlandı ve bu görüşmeler sonunda şunlara karar verildi :

1 — Dört kişilik bir kurulca hazırlanmış olup daha önce bütün üyelere gönderilmiş bulunan "İlmî araştırmalar yönetmeliği", üzerinde yapılan küçük değişikliklerle aşağıdaki şekilde kabul edildi :

TÜRK TARİH KURUMU İLMÎ ARAŞTIRMALARA YARDIM YÖNETMELİĞİ

Türk Tarih Kurumu Kollarının çalışmaları hakkındaki yönetmeliğin 12 nc maddesi gereğince üyelere ilmî araştırmalar için yapılacak yardımlar aşağıdaki esaslara göre uygulanır :

Kollar tarafından incelenmesi, hazırlanması üyelere havale edilen yahut üyeler tarafından teklif edilip Kollarca uygun görülen konular için aşağıdaki şartlarla yardım yapılır :

I. Böyle bir yardımı isteyen Üye :

- a) Yapacağı araştırmanın konusunu ve gerekçesini,
- b) Bu araştırmanın konuyu ne bakımdan aydınlatacağını,
- c) Elindeki malzemenin mahiyetini,
- d) Bu araştırma için lâzım olan araçların (kitap, mikrofilm, para ve saire) cins ve miktarını,
- e) Kurumdan istediği yardımın, şekil, mahiyet ve miktarını,
- f) Araştırmanın yapılacağı yeri,

- g) Araştırmanın ne kadar zaman süreceğini,
 h) Bu konu için başka yerden yardım alıp almadığını, aldığı takdirde yardımın kaynağı ile miktarını,
 örneğine uygun bir yazı ile ve iki nüsha olarak Kol Başkanlığına bildirir.
- II. Kol bu talebi inceler ve karara bağlar. Gerekliği takdirde bir komisyon kurarak mütalâasını alır. Kolun kararı ve yardımın maktu olarak miktarı ve ödeme şekli Kurum Başkanlığına en geç yardımın uygulanacağı bütçe yılı başına kadar bildirilir.
- III. Başkanlık bu teklifi ilk Yönetim Kurulu toplantısında müzakere konusu yaparak bütçe teklifinde gözönüne alır ve yardım istekleri hakkındaki önerileri bir rapor halinde bütçe tasarısına bağlar. Yardım istekleri Genel Kurulca kabul edilen yardım ödeneğine göre Yönetim Kurulunca karşılanır.
- IV. Araştırmacı yapılacak araştırmanın mahiyetine göre en geç altı ayda bir aldığı sonuçları bir raporla Kurum Başkanlığına bildirmeye mecburdur.
- V. Araştırmacı araştırmanın sona ermesinden itibaren en çok iki yıl içinde sonucunu Kuruma bildirir. Araştırmanın sonucu yayınlanabilecek olgunlukta ise ya Belleten'de veya Kurum yayınları arasında yayınlanır ve araştırmacıya ayrıca telif hakkı ödenir.
- VI. Araştırmanın sonucu Kurum tarafından üç yıl içinde yayınlanmadığı takdirde araştırmacı eserini başka bir yerde yayınlıyabilir.
- VII. Yukarıdaki şartlara riayet etmeyen araştırmacılara başka bir araştırma için yardım yapılmaz.
- VIII. Bu yönetmelik 1 Ocak 1964 tarihinde yürürlüğe girer.
- 2 — Bütçe komisyonu raporu geldiğinden Başkan raporu ve eklerini okuttu. Bütçe üzerinde yapılan görüşmelerden sonra oya kondu ve Kurum'un 1963 yılı gelir ve gider bütçeleriyle kadroları ve bütçe yönetmeliği oybirliği ile onaylandı.
- 3 — 1948'den 1959 yılına kadar Devlet Malzeme Ofisinden satın alınan gereçler için ofise ödenmiş olan avanslardan Kurumun alacağı 47 lira 48 kuruşu Devlet Malzeme Ofisi -hesaplarında böyle bir alacak bulunmadığı gerekçesiyle- ödemediğinden bu paranın Kurum alacaklı hesaplarından çıkarılmasını öneren Başkanlık yazısı okundu: 47 lira 48 kuruşun Kurum hesaplarından çıkarılmasına oybirliği ile karar verildi.
- 4 — UNESCO Türkiye Millî Komisyonu VIII. devre genel kurulunda Kurumumuzu üyelerimizden Prof. Dr. Afet İnan'ın temsil etmesine oybirliği ile karar verildi.
- 5 — Yönetim Kurulunca hazırlanan "Akademik Çalışmalar" hakkındaki tasarı ile yine Yönetim Kurulunca önerilen ve yabancı bilim kurullarıyla birlikte kollokiumlar düzenlenmesine dair bulunan öneri -ödüllü konusu hariç olmak üzere- oybirliği ile kabul edildi.
- 6 — 3 aydan fazla bir süre ile yurt dışına çıkan veya toplantılara katılmıyan Yönetim Kurulu üyelerinin Yönetim Kurulu üyeliğinden çekilmiş sayılmasına ve yerine yedek üyenin çağırılmasına oybirliği ile karar verildi.

Bu sırada Başkanlık yerine ikinci Başkan Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal geçti, görüşmelere devam edildi.

7 — Kurum tüzüğünün birçok bakımlardan yetersiz olduğu, onun için Yönetim Kurulunun gelecek Genel Kurula bugünkü şartlara uygun yeni bir tüzük tasarısı hazırlayarak getirmesi kabul edildi.

8 — Side kazısına yaptıkları yardımdan ve Side müzesini yüzbin liradan fazla para vererek ve inşaatına bizzat nezaret ederek restore etmiş bulunmasından dolayı Yüksek mühendis Ragıp Devres'le eşi Selma Devres'e tüzüğün 8 inci maddesi uyarınca Şeref Üyeliği pâyesinin verilmesine karar verildi.

Başkanlık yerini tekrar Prof. Dr. Bekir Sıtkı Baykal işgal etti.

9 — Yayınlarıyla Türk tarihine büyük hizmeti geçen Macar İlimler Akademisi üyesi Prof. Dr. Fekete Layoş'a tüzüğün 8 inci maddesi uyarınca Şeref Üyeliği pâyesinin verilmesine karar verildi.

10 — Genel Kurulun 27 Nisan 1960 tarihli toplantısında kendisine Kurum'un şeref üyeliği pâyesinin verilmesi önerilen ve seçimi yönetmeliğin kabulüne bırakılan Rahmetli Osman Nuri Erkin'e Türk tarihine yaptığı büyük hizmetler gözönüne alınarak Şeref Üyeliği pâyesinin verilmesine karar verildi.

11 — Açık bulunan Kurum Asli Üyeliğine Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Tarih Profesörü Dr. Adnan Erzi'nin seçilmesine karar verildi.

12 — Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi tarih doçentlerinden Dr. Şerafettin Turan'ın Kurum Muhabir Üyeliğine seçilmesine karar verildi.

13 — 1963 yılının haziranında konferanslar vermek üzere İngiltere'ye çağırılmış olan üyelerimizden Prof. Dr. Tahsin Özgüç'e 7 günlük ikamet yevmiesi verilerek 1-4 Temmuz 1963'de Londra'da toplanacak olan Milletlerarası XII. Assiriyoloji kongresine katılmasının sağlanmasına karar verildi.

14 — 3-13 Eylül 1963'de Paris'te toplanacak olan Milletlerarası VIII. Klâsik Arkeoloji kongresine Kurumumuz adına üyelerimizden Ord. Prof. Dr. Arif Müfid Mansel'le Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal'ın katılmalarına karar verildi.

15 — Bu yıl yapacakları ilmi araştırmalar için Yeni Çağ Kolunca 8 üyemize ayrılan 11.000 liralık ilmi araştırma ödeneği kabul edildi.

16 — 27-31 Ağustos 1963'de Holanda'nın Amsterdam şehrinde toplanacak olan VIII. Onomastik İlimler Kongresine üyelerimizden Bay Faik Reşit Unat'ın Kurum adına katılmasına karar verildi.

17 — Tilmen ve Yesemek kazıları nihaî raporlarını hazırlayabilmek için Kazı Direktörü Prof. Dr. Bahadır Alkım'ın Londra'da Biritish Museum'da araştırmalar yapmasına ve kendisine 4000 liralık ilmi araştırma ödeneği ayrılmasına karar verildi.

18 — Bu yıl İstanbul arşiv ve kitaplıklarında yapacağı ilmi araştırmalar için üyelerimizden Prof. Dr. Osman Turan'a 1500 lira ilmi araştırma yardımı yapılmasına karar verildi.

**TÜRK TARİH KURUM YÖNETİM KURULU ÜYELERİ
ARASINDA İŞ BÖLÜMÜ**

Genel Kurulca Türk Tarih Kurumu Yönetim Kuruluna seçilmiş olan üyeler 27 Nisan 1963 cumartesi saat 20,30'da toplanarak başkanlığa Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu'yu, Asbaşkanlıklara Prof. Dr. Âfet İnan ve Prof. Dr. Cemal Tükün'i, Genel Sekreterliğe Ord. Prof. Dr. Sedat Alp'i, saymanlığa Prof. Dr. Tahsin Özgüç'ü oybirliği ile seçtiler.

**TÜRK TARİH KURUMU YÖNETİM KURULU'NUN
1962 ÇALIŞMA YILI RAPORU**

Genel Kurulun Sayın Üyeleri,
Yönetim Kurulunuzun 1962 çalışma yılı raporunu yüksek katınıza sunuyoruz.

Bütçe Durumu

Kurumumuzun 1962 yılı gelir ve giderleri aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir :

A) GELİRLER

<u>Bölüm</u>	<u>Gelirin çeşidi</u>	<u>Bütçeye konan</u>		<u>Tahsil olunan</u>	
		<u>Lira</u>	<u>K.</u>	<u>Lira</u>	<u>K.</u>
I	Kurum artırımında	348.660	—	468.700	—
II	Hükümet yardımı	200.000	—	200.000	—
III	Atatürk Tesisi geliri	900.000	—	971.340,	77
IV	Üye aidatı	300	—	225	—
V	Yayın gelirleri	70.000	—	96.265,	91
VI	Basımevi geliri	233.000	—	233.966,	06
VII	Türlü gelirler	28.000	—	27.833,	83
TOPLAM		1.779.960	—	1.998.331,	57

B) GİDERLER

<u>Bölüm</u>	<u>Giderlerin çeşidi</u>	<u>Bütçeye konan</u>		<u>Harcanan</u>	
		<u>Lira</u>	<u>K.</u>	<u>Lira</u>	<u>K.</u>
I	Görevli giderleri	354.460	—	332.031,	05
II	İdarî giderler	24.000	—	21.760,	24
III	Bilimsel giderler	480.000	—	462.391,	77
IV	Yatırımlar ve yatırımla ilgili giderler	801.000	—	402.184,	17
V	Yayın zararları	120.500	—	146.695,	80
TOPLAM		1.779.960	—	1.365.063,	03

Bu tablolarda görüldüğü üzere Kurumumuzun 1962 yılı gelirleri bütçeye konmuş olandan 218.371 lira 37 kuruş fazla, giderleri ise 414.896 lira 97 kuruş eksiktir. Böylece arttırmış olduğumuz 633.268 lira 54 kuruş Kurum artırımına alınmıştır.

Kurumumuzun 1962 yılı sonundaki mali durumunu gösteren bilanço bu raporumuzun sonuna eklenmiştir.

Yayın İşleri

Bu yıl içinde şu eserlerin basımı bitmiş ve yayınlanmıştır :

1. URFALI MATEOS : *Vekayinâme*.
2. ABÛ BAKR-İ ŦİHRÂNÎ, yayınlayanlar : NEGATİ LUGAL - FARUK SÜMER *Kitab-ı Diyârbakriyya*, I. Cilt.
3. TAHSİN ÖZ : *İstanbul Camileri*, I. cilt.
4. ENVER BOSTANCI : *A Biometrical and Morphological study of the Astragalus and Calcaneus of the Roman people of Gordium in Anatolia*
5. AYDIN SAYILI : *Abdülhamid İbn Türk'ün katışk denklemlerde mantkı zaruretler adlı yazısı ve zamanın cebri*.
6. BAHAEDDİN ÖGEL : *İslâmiyetten önce Türk Kültür Tarihi*.
7. FÜRÜZAN KINAL : *Eski Anadolu Tarihi*, I. cilt.
8. ENVER ZİYA KARAL : *Osmanlı Tarihi*, VIII. cilt.
9. MUSTAFA KEMAL, yayınlayan : ULUĞ İÇDEMİR : *Anafartalar Muharebatına ait Tarihçe*.
10. *Bellelen* Sayı: 102 - 105.

Şu eserlerin baskıları bitmek üzeredir :

1. CEVDET PAŞA : *Tezakir* 21 - 39.
2. ARİF MÜFİD MANSEL : *Ege ve Yunan Tarihi*, 2. baskı.

Bunlardan başka mevcudu tükenmiş olan II. cilt Osmanlı tarihi ile I. cilt Türk İnkılâbı Tarihinin ikinci baskılarına başlandığı gibi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Klâsik Filoloji Profesörü Dr. Suat Sinanoğlu'nun evvelce fransızca olarak yayınladığı "L'Humanisme à venir" adlı eserinin türkçe olarak Atatürk yayınları arasında basılması da kararlaştırılmıştır.

Ayrıca M. Brosset'nin gürcüceden fransızcaya çevirdiği "Gürcistan Tarihi" Orta Çağ Kolunun verdiği karar gereğince İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi okutmanlarından Hrand Andreasyan tarafından türkçeye çevrilmiş ve bu çeviri Kurumumuzca satın alınmıştır.

Rahmetli başkanlarımızdan Şemseddin Günaltay ve Tefvik Bıyıkhoğlu için çıkarmaya karar verdiğimiz armağan kitaplara yazı verme süresi 1963 Eylülünün sonuna kadar uzatılmıştır. Arkadaşlarımızın bu Hâtıra kitaplara birer yazı ile katılmalarını tekrar dileriz.

Atatürk'ün 25 inci Ölüm Yıldönümü için çalışmalar

UNESCO Genel Merkezi Atatürk'ün 25 inci ölüm yıldönümünün dünya ölçüsünde anılmasını karar altına almıştır. İnsanlığa büyük hizmetleri geçen devlet ve bilim adamlarının en az yüzüncü doğum yıllarının kutlanması aynı heyetçe bir ilke olarak kabul edildiği halde, yalnız Atatürk'ün 25 inci ölüm yılının anılmasına karar verilmesi bizim için iftihar edilecek bir olaydır. Bu itibarla onun kurduğu ve yaşaması için servetini bıraktığı Türk Tarih Kurumu'nun bu anma çalışmalarında

en büyük görevi alması kadar tabii bir şey olamazdı. Asbaşkanımız Faik Reşit Unat'ın bu karardan bizi haberdar etmesi üzerine üyelerimize 25 Haziran 1962 tarihinde bir genelge göndererek düşünce ve önerilerini rica ettik. Gelen cevapların ışığı altında Kurumumuzca yapılabilecek işleri düzene koymak üzere Prof. Dr. Afet İnan, Faik Reşit Unat ve Uluğ İğdemir'den kurulu üç kişilik bir komite seçtik. Bu komite çalışmalarına devam etmektedir. Esasen Kurumumuz yayın serileri arasında "Atatürk Yayınları" adını taşıyan bir seri bulunmaktadır. Çıkarılacak eserler bu seri içinde yayınlanacaktır. İlk eser olarak Atatürk'ün "*Anafartalar Muharebatına ait tarihçe*" adını taşıyan ve evvelce Uluğ İğdemir tarafından Belleten'de yayınlanmış olan hâtıralarını kitap halinde basmış ve yayınlamış bulunuyoruz. Bundan başka, Başkanımız Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu'nun "Akademik Çalışmalar" hakkında hazırladığı tasarıda yer alan yıllık konferanslardan ilki Atatürk'ün kutsal adına atanarak 1963 başında bu konferanslara da başlanmıştır. 20 konferanstan ibaret olan bu seri konferansların sonuncusu 17 Mayıs'ta verilecektir. Konferanslar bir kitap halinde Atatürk serisinde yayınlanacaktır.

Eski Çağ Kolumuz 8 Aralık 1963'de İstanbul'da yaptığı toplantıda kazılarımızın 1962 yılındaki sonuçlarını özetleyen ve her biri bir birbuçuk formayı geçmeyen türkçe ve bir yabancı dilde yazılmış kısa raporların, başına Atatürk'ün tarih görüşü ve tarih anlayışını açıklayan bir önsöz konarak, yayınlanmasını kararlaştırmış ve bu karar Kazı Direktörlerine bildirilmiştir. Bu eser de Atatürk'ün kutsal hâtırasına atanacaktır.

Bu münasebetle Millî Eğitim Bakanlığının ilk, orta ve yüksek okullar arasında tertiplelediği kompozisyon yarışmasında derece alacak olan öğrencilere Kurumumuz yayınlarından bazılarının armağan edilmesine karar verdiğimiz gibi, onarımı yapılmış olan Selânik'teki Atatürk evinin de yeni baştan tanzimi ve ziyaretçilere açılması için Millî Eğitim Bakanlığı nezdinde teşebbüse geçilmiş, Atatürk'ün Selânik'te okuduğu okulların plânları ve fotoğrafları, Türkiye İş Bankası'nın para yardımı ve Selânik Konsolosluğumuzun delâletiyle yaptırılmış, 1963 yılı içinde Atatürk için özel posta pulları çıkarılması Ulaştırma Bakanlığından rica edilmiştir.

Milletlerarası Kongreler

1962 yılı içinde Avrupa'da toplanan iki Milletlerarası kongre ile, Milletlerarası Tarih Bilimleri komitesinin Londra'da toplanan Genel Kuruluna katılmış bulunuyoruz.

XI. Assirioloji Kongresi :

23-29 Haziran 1962 tarihleri arasında Hollanda'nın Leiden şehrinde toplanan Milletlerarası XI. Assirioloji kongresine Genel Kurulumuzun verdiği karar gereğince Kurumumuz adına üyelerimizden Ord. Prof. Dr. Sedat Alp katılmış ve kongreye "*Karahöyük'te bulunan silindir ve damga mühürler ve bunların eski Anadolu ve Önasya glipliğindeki önemi*" konusunda bir bildiri sunmuştur. Arkadaşımızın bize verdiği rapora göre kongreye dünyanın 14 memleketinden 131 ilim adamı katılmış, kongre Türkiye'ye ve Türk Tarih Kurumu'na karşı dostluk gösterilerine vesile olmuştur. Gerek Prof. Sedat Alp'ın ve gerekse İstanbul Üniversitesi adına kongreye katılmış

olan üyelerimizden Prof. Dr. Bahadır Alkım'ın bildirimleri ilgi ile izlenmiş, söz alanlar bu bildirimlerle sunulan malzemenin zenginlik ve çeşitliliğini övmüşlerdir. Temsilcimiz aynı zamanda 26 Haziran günü sabah oturumuna, yapılan teklif üzerine, başkanlık etmiştir.

VI. Prehistorya ve Proto-Historya İlimleri Kongresi :

29 Ağustos - 4 Eylül 1962 tarihleri arasında Roma'da toplanan Milletlerarası VI. Prehistorya ve Proto-Historya İlimleri Kongresine Genel Kurulumuzun kararı gereğince Kurumumuz adına üyelerimizden Dr. Hâmit Koşay katılmış, yolluğunu Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinden alarak kongreye katılmış olan Başkanımız Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu, bu kongrede aynı zamanda Kurumumuzu temsil etmiştir.

Dr. Hâmit Koşay'ın Kurumumuza verdiği rapora göre, Kongreye çeşitli memleketlerden 800 kişi katılmış, arkadaşımız VI. bölümde "*Doğu Anadolu'da prehistorik araştırmalar : Pülür ve Tufanç (Güzelova) kazıları*" konusunda, Başkanımız Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu da II. bölümde "*Trakya'da Phrehistorik araştırmalar*" konusunda birer bildiri sunmuşlardır. Yapılan teklif üzerine Başkanımız II. bölümün bir toplantısına Başkanlık etmiştir.

Tarihî İlimler Komitesi Genel Kurulu :

1 — 4 Haziran 1962'de Londra'da toplanan Milletlerarası Tarihî İlimler Komitesi Genel Kuruluna Türkiye Millî Komitesini temsil etmek ve yollukları Kurumumuzca verilmek üzere üyelerimizden Genel Sekreterimiz ve Millî Komite Başkanı Prof. Dr. Şinasi Altundağ ile Ord. Prof. Ömer Lütfi Barkan katılmışlardır. Millî Komite başkanlığından aldığımız yazıda, bu toplantıda ilmi ve idarî birtakım meselelerin görüşülerek karara bağlandığı ve 29 Ağustos 1965'de Viyana'da toplanacak olan XII. Tarih Bilimleri Kongresinin programına esas olmak üzere Millî Komiteler tarafından teklif edilen konular incelenerek bir tasarı hazırlandığı bildirilmiştir. Bu tasarıda Türk tarihçilerini ilgilendiren konular şunlardır :

- a) İslâmîliğin doğuşundan sonra Doğu ve Batı arasında kültürel münasebetler,
- b) Doğu memleketlerinde batılılaşma akımları.

Kurumumuzu yakından ilgilendiren bu konulardan birincisi Ord. Prof. Dr. Fuat Köprülü'nün Başkanlığı altında Ord. Prof. Ömer Lütfi Barkan, Ord. Prof. Dr. Aydın Sayılı, Dr. Şinasi Altundağ, Prof. Dr. Halil İnalçık, Prof. Dr. Ahmet Ateş ve Prof. Dr. Adnan Erzi'den; ikincisi Ord. Prof. Enver Ziya Karal'ın Başkanlığında Prof. Dr. Afet İnan, Ord. Prof. Cavit Baysun, Prof. Dr. Cemal Tükin, Prof. Dr. Bekir Sıtkı Baykal, Faik Reşit Unat ve Uluğ İğdemir'den kurulu komisyonlarca incelenerek kongre için teklif projeleri hazırlanması komisyonca uygun görülmüştür. Millî Komitemizin bu kararı Paris'te bulunan Milletlerarası Komite Genel Sekreterliğine bildirilmiş, Komitenin bu yaz Varşova'da yapacağı toplantıda son şekli verilecek olan 1965 Viyana kongresi programının tesbitinde teklifimizin dikkate alınacağı cevabı alınmıştır.

İlmî Araştırmalara Yardım

Bu yıl da Genel Kurulun kararlarına uyularak üyelerimizden 8 kişiye ilmî araştırmaları için 12.500 lira yardım yapılmıştır.

Edirne'nin 600 üncü Fetih Yılı

Edirne'nin 600 üncü fetih yılı dolayısıyla yapılacak yayın ve törenleri düzenlemek üzere üyelerimizden Bay Tahsin Öz'ün Başkanlığında kurulan komisyonun hazırladığı Armağan kitaba girecek yazılar üyelerimizden Prof. Dr. Halil İnalçık tarafından incelenerek bir rapor verilmiştir. Bu raporda gösterilen eksikliklerin tamamlanması için yazılar komisyonca tekrar ele alınmıştır. Bu esere Rahmetli Rifat Osman'ın suluboya ile yaptığı eski Edirne evlerinden mürekkep bir albümün de eklenmesi uygun görülmüştür. Edirne'nin 600 üncü fetih yılı 1963 olarak saptandığından eser 1963 yılı içinde tamamlanmış olacaktır. Bu münasebetle PTT idaresi de Kurumumuzun önerisine uyarak Edirne için zengin bir pul serisini bu yıl çıkarmış bulunacaktır.

Genel kurul toplantısı vesilesile verilen İlmi Konferans

Her yıl Genel Kurul toplantısı vesilesiyle verilmesi gereken ilmi konferansı bu yıl üyelerimizden Prof. Dr. Halil İnalçık "*Fatih'in Reayaya ait Kanunnamesi*" konusunda vermiş ve konferans büyük bir ilgi ile izlenmiştir.

Akademik Çalışmalar Tasarısı

Başkanımız Ord. Prof. Dr. Şevket Aziz Kansu, 4 Mayıs 1962 tarihinde Yönetim Kuruluna "*Akademik Çalışmalar hakkında tasarı*" başlığı ile bir çalışma programı sunmuştur. Bu program iki esaslı konuyu kapsamaktadır.

- a) Akademik Genel Kurul toplantılarının düzenlenmesi,
- b) Yıllık konferanslar düzenlenmesi.

5. VII. 1962 tarih ve 8 sayılı genelgemizle bu tasarı üyelerimize gönderilmiş ve düşünceleri sorulmuştur. Tasarı Genel Kurulumuzun gündemine de alınmıştır. Tasarıda bahis konusu olan yıllık konferanslardan ilkinin 1963 yılı başında Atatürk'ün 25 inci ölüm yıldönümü dolayısıyla Atatürk'ün kutsal adına atanmasını uygun bulan Yönetim Kurulumuz bunu da üyelerimize duyurmuş, öneri büyük ilgi ile karşılanmış ve 20 konferanslık bir seri hazırlanarak 1963 yılı başından itibaren her cuma günü verilmeğe başlanmıştır. Zamanın darlığı dolayısıyla bu seride konferans vermek isteyen bazı arkadaşlarımızın arzuları üzüntü ile yerine getirilememiştir.

Tarih ve Arkeoloji Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü

Yerli ve yabancı bir çok bilim adamlarıyla tarih meraklılarının bize sık sık başvurmalarından dilimizde ilmi bir "Tarih ve Arkeoloji terimleri ve deyimleri sözlüğü"ne büyük ihtiyaç olduğu anlaşılmış bulunduğundan Yönetim Kurulumuz Kolların bu konuyu ele alarak Genel Kurula birer öneri ile gelmelerini istemiş, Eski Çağ Kolumuz 8 Aralık 1962'de İstanbul'da yaptığı toplantıda konuyu önemle ele alarak biri İstanbul'da, diğeri Ankara'da iki komisyon kurmuş ve derhal işe başlamıştır. Önerimiz Genel Kurulca da onaylandığı takdirde konunun bütün Kollarca ele alınarak kısa bir zamanda sözlüğün meydana gelmesini dilemekteyiz.

Akdeniz Memleketleriye İlgili Deneyler Üzerine Milletlerarası Kollokium

Fransız Büyük Elçiliği Kültür Ateşeliğinin Kurumumuzun önderliği ile Ankara'da Akdeniz memleketleriyle ilgili deneyler üzerine Milletlerarası bir Kollokium düzenlenmesi hakkındaki teklifi geçen yıl Genel Kurulumuza sunulmuş, Genel Kurul böyle bir çalışmaya Kurumumuzun katılmasını uygun bulmuştu. Konunun önemi gözönüne alınarak mesele Dışişleri Bakanlığımıza duyurulmuş ve Bakanlığın tensibiyle Ankara Üniversitesi Rektörünün Başkanlığında bir komite kurulmuştur. Aynı konuda Napoli'de düzenlenen bir toplantıya Kurumumuzun onursal ilmi danışmanı Prof. Nusret Hızır da çağırılarak kollokiumun düzenlenme şekli hakkında bir fikir edinmesi sağlanmıştır. Kollokium 1963 sonbaharında Ankara'da olacaktır. Ancak işin önderliği Üniversite Rektörünün Başkanlığındaki komiteye geçmiş olduğundan Kurumumuz kollokiumun sadece sekreterlik işlerini üzerine almış bulunmaktadır.

Kurum Binası

1962 yılı ilk baharında yapımına başlanmasını umduğumuz yeni binamızın inşasına bu yıl başlanamamıştır. Binanın yapımı için teklif veren üç firmanın teklifleri 3 Ağustos 1962 tarihli Yönetim Kurulunda proje mimarının da katılımıyla incelenmiş, fakat hiç biri bizi tatmin etmemiştir. Bunun üzerine masraf artı kâr esası üzerine çalışan ve gerek İstanbul'da, gerekse Ankara'da yaptığı binaların betonarme işleri çok beğenilen Emek İnşaat şirketiyle temasa geçilmesi uygun görülmüştür. Ancak Emek İnşaat şirketiyle yapılan temasta binanın keşif bedelinden çok yüksek bir fiyata mal olacağı anlaşıldığından proje mimarlarımız İstanbul'da yeni bir firma aramışlar ve Salıpazarı gümrük antropolariyle Büyükada Anadolu Kulübünün plaj binalarını yapmakta olan, döktüğü çıplak betonlar projeye mimarlarınca beğenilen Ahmet Bakırcıoğlu firmasıyla görüşerek, binanın keşif bedeline uygun bir fiyatla yapımını sağlayabileceklerini bildirmişlerdir. Yönetim Kurulumuz bu firma ile müzakereye girişmeğe karar vermiştir. Binamızın karkas kısmının 1963 yılı içinde tamamlanmasına çalışılacaktır.

Side Müzesinin Açılışı

Üyelerimizden Ord. Prof. Dr. Arif Müfid Mansel'in Başkanlığında Kurumumuz adına üzerinde 1947 denberi kazı yapılan Eski Side şehrinde meydana çıkan ve küçük bir müzeyi dolduracak kadar çoğalan eserlerin muhafazası bir mesele haline gelmiş bulunuyordu. Side kazısıyla yıllardanberi ilgilenmekte ve tiyatrunun açılması için maddî yardımlarını kazı heyetinden esirgememekte olan hayırsver yurttaşımız Yüksek Mühendis Ragıp Devres ve eşleri sayın Selma Devres, Side'deki antik devre ait hamamın onarımını ve buranın bir müze haline getirilmesini üzerlerine almışlar ve bizzat inşaatın başında bulunmak, 100.000 lirayı aşan bir harcama yapmak suretiyle burasını güzel bir müze haline getirmişlerdir. Müzenin açılışı 14 Ekim 1962 pazar günü parlak bir törenle yapılmış ve bu törende Kurumumuzu Genel

Müdürümüz Uluğ İğdemir temsil etmiş ve Başkanımızın bir mesajını okumuştur. Müzeye ve bu törene ait geniş bilgi 105 sayılı Belleten'de yayınlanmıştır. Sayın Devres'lere Kurumumuzun şükranlarını sunmayı zevkli bir ödev sayarız.

Kol Çalışmaları

Kollar yönetmelik gereğince toplantılarını yapmışlar ve gerek Yönetim Kurulunca havale edilen, gerekse üyeler tarafından önerilen konuları inceleyerek kararlara bağlamışlardır.

Yunus Emre Anıtı etrafının düzenlenmesi

Eskişehir - Ankara Demiryolu üzerinde ve Yunus Emre istasyonu yanındaki Yunus Emre anıtı çevresinin Yunus Emre'nin büyüklüğüne yakıştıyacak bir durumda olduğunu gören Başkanımız, bunu Yönetim Kurulunda bahis konusu etmiş, Yönetim Kurulunuz İçişleri ve Millî Eğitim Bakanlıklarına birer yazı yazılarak anıt çevresinin bir düzene konmasının rica edilmesini kararlaştırmıştır. İçişleri Bakanlığından aldığımız yazıda konunun önemle ele alındığı ve Eskişehir Valiliğine yazılarak anıt alanının onarımı ve düzenlenmesi için İl bütçesine 34.000 lira ödenek konduğu ve Anıt çevresinin hazırlanacak projeye göre Yunus Emre'ye layık bir şekilde tanzim edileceği bildirilmiştir.

Kitaplık

Kurum kitaplığının 1962 yılı içindeki çalışma ve gelişmeleri şöyle olmuştur : Yıl içinde 262'si satın alınmak, 1165'i armağan ve değiştirme yoluyla kitaplığa 1427 eser girmiş, bunların kayıtları ve fişleri tamamlanarak okuyucuların istifadesine konmuştur.

Yine yıl içinde 203'ü satın alınmak, 444'ü armağan ve değiştirme yoluyla kitaplığa 647 peridorik eserle 3153 tane günlük gazete gelmiştir. Ayrıca yurdumuzun Türk - İslâm Devri Kitabelerine ait 334 parça estampağa 4 mikrofilm, Osmanlı Mebusan Meclisi ile Türkiye Büyük Millet Meclisinin ve Bakanlar Kurulunun sicillerini içine alan 30 ciltlik yazma bir eser, 6 ciltlik yazma bir tarih sözlüğü satın alınmış, değiştirme yoluyla iki harita gelmiştir.

Rahmetli Asbaşkanlarımızdan Halil Edhem Eldem'in eşi tarafından Genel Müdürümüz Uluğ İğdemir'e armağan edilen rahmetlinin hususî dosyalarını Bay Uluğ İğdemir kitaplığımıza verdiğinden bunların da düzenlenme ve kayıt işi bu yıl ele alınmıştır. Bu çok değerli arşivin 254 şahsa ait mektupları içine alan kısmı 12 dosya içinde düzenlenmiştir, öteki kısımları üzerinde çalışılmaktadır.

Genel Kurmay Harp Tarihi Dairesince Kurumumuza armağan edilen 600 parça tarihî eser kayda hazır duruma getirilmiştir.

Tiyatro eleştiricisi Sayın Metin And, Bizans tarihine ait çeşitli dillerde yazılmış 38 cilt kıymetli eseri kitaplığımıza armağan etmiştir. Değerli yazara teşekkürü bir ödev sayarız.

Yine bu yıl kitaplığımıza Kodak marka son model bir mikrofilm okuma makinesi satın alınmıştır.

Bu yıl 561 parça kitap, 123 dergi ve 47 cilt gazete koleksiyonu ciltlenmiştir. Yıl sonunda kitaplarımızın sayısı - yazmalar, dergiler ve gazeteler hariç olmak üzere 41.784'e yükselmiştir.

Kitaplık Komisyonu, ihtiyaç oldukça toplanarak kitaplığa alınacak kitapları seçmiş, gerekli direktifleri vermiştir.

Kazılar

Bu yıl da Eski Çağ Kolunun kararıyla Trakya ve Marmara bölgesinde tarih-öncesi araştırmaları, Alacahöyük'te temizlik ve onarım işleri yapılmış, Kültepe, Altuntepe, Karahöyük, Tilmen, Toprakkale ve Çavuştepe, Karatepe ve Kadırlı, Side, Çandarlı kazılarına devam edilmiştir.

Millî Eğitim Bakanlığı bu yıl da kazılarımıza para ve uzman vermek suretiyle yardımlarını devam ettirmiştir. Bakanlığın bu yakın ilgisine huzurunuzda teşekkürü bir ödev biliriz.

Yapılan kazı ve araştırmalar hakkında kazı direktörlerinden aldığımız kısa raporları olduğu gibi sunuyoruz :

I — Marmara ve Trakya Bölgesi Tarihöncesi Araştırmaları :

Türk Tarih Kurumu adına 1962 yılı yaz mevsiminde Marmara ve Trakya bölgesinde Prehistorik araştırmalar bakımından yapılan gezi ve istikşafımıza ait rapor :

1) Beykoz - Polonez köy yönünde Mahmut Şevket Paşa deresi sekilerini gözden geçirdik. Bu alanda etraflı araştırmaların konumuz bakımından faydalı olacağı anındayım.

2) Silivri'nin takriben 10 kilometre kuzey doğusunda İstanbul - Edirne ve yeni açılan Tekirdağ kıyı asfaltlarının hemen kavşak noktasında bulunan ve 1961 yılında Ankara İngiliz Arkeoloji Enstitüsünden D. H. French tarafından "geç kalkolitik" keramik bulunması sebebi ile haber verilen Kanallı köprü mevkiinde ve dolaylarında araştırma yaptım. Burası Kanallı veya halkın "Kınalı" adını verdiği eski bir taş köprü kalıntısının ve dereciğinin Edirne asfaltının doğusuna düşen, sahibi tarafından ekilen bir tarlanın üstünde çok düzleşmiş bir höyük'tür. Üstünde tarla sahibinin yaptırdığı bir kulübe vardır. Ekini kaldırılmış tarlada, satuhta daha çok klâsik devre ait keramik parçaları kolaylıkla bulunmaktadır. Höyüğün sahibi B. Akif Tunali buradan elde ettiği bir miktar keramiği bizim topladıklarımıza ilâve olarak verdi. Bu keramikler içinde ilgiyi çeken French'in tesbit ettiğini yazdığı "geç kalkolitik" çağa ait olan çok tipik birkaç parçadır. Bunların içi ve dışı siyah renkli ve perdeli, oldukça kaba hamurlu, dış yüzü geometrik oygu (çizgi) süslü piyeslerdir. Bunlardan başka Edirne Çardakaltı düz keramiklerine benzerlik gösteren (Bakır Çağı sonu ilk Tunç?) parçalar ve nihayet klâsik devir keramikleri vardır.

Kanallı Köprü höyüğü 1962 istikşafı buluntuları burada şimdiki halde kalkolitik çağdan itibaren birkaç seviyeli yerleşme katını sakladığına ait arkeolojik deliller vermiş bulunmaktadır.

Silivri Kanallı köprü höyüğü "geç kalkolitik" buluntularının önemi; doğu, orta ve batı Anadolu kalkolitik buluntuları ile yeni tesbit edilmeye başlanan Marmara-

ra ve Trakya bölgesi kalkolitik buluntuları arasında bir bağın kurulmasına imkân vermiş olmasıdır. Gerçekten Kanallı köprü höyüğü kalkolitik keramik piyesleri ile (French 1961 - Kansu 1962) Doğu ve Orta Anadolu'da Pulur, Güzelova (H. Z. Koşay 1960-61), Büyük Cüllücek (H. Z. Koşay - Akok 1948) Yazır höyüğü (Raci Temizer 1955) Fikirtepe (K. Bittel, A. M. Mansel H. Çambel 1952, Kansu 1960), Pendik (Ş. A. Kansu 1960-61) kalkolitik keramikleri arasında büyük yakınlık çok aşikârdır.

Bu karşılaştırmaya Edirne Çardakaltı (Ş. A. Kansu 1959 - 60) buluntularını da eklemek kabil olacaktır.

Marmara ve Trakya bölgesinin prehistorik buluntuları artık yeni tetkiklerde yer almaktadır Bak: 1) D. H. French: Late Chalcolithic Pottery in North-West Turkey and the Aegean (Anatolian Studies vol. XI 1961 S. 99-141. 2). F. Schachermayer, Föschungsbbericht über die Ausgrabungen und Neufunde zur ägäischen Frühzeit 1957 - 1960 (Archäologischer Anzeiger Heft 1962 st. 105-382). Sonuncu müelliften konumuzla ilgili olduğu için şu satırları alıyoruz :

“Önasya Kültür bölgesinin doğu-batı kültür akımları başlangıçta daha çok göç yolu ile etkisini göstermiş gibi görünmektedir: Bu, Prekeramikum ve Hacılar ve Tesalya keramik sanatının girişinde böyledir. . . Hacılar VI nin monokrom eşyası, çanak şekillerine göre belki Fikirtepe'nin keramiği ile münasebeti vardır. . . İkinci bir imkân da Fikirtepe, Hacılar VI'dan daha geç olabilir. Geç Kalkolitikum ve bilhassa Büyük Güllücek devrine tekabül edebilir” S. 319.

Bu kısa raporunda zikrettiğim bibliyografyaya ilgisi bakımından van Alojz Benec'in “Studien zur Stein und Kupferzeit im Nord-Westlichen Balkan (42. Bericht der Römisch-Germanischen Kommission. Berlin 1961. s. 1-171)” değerli araştırmasını da eklemek isterim.

Bu bakımdan Kanallı köprü höyüğünün sistemli bir şekilde kazıya tâbi tutulması bize Trakya bölgesinin Prehistorik kültürleri ve kronolojisi üzerine bol ışık serpeceğe namzet görünmektedir. Kanallı köprü dolaylarında doğu ve batı yönlerinde de istikşafalarda bulunduk. Altın-tepe ile Cambaztepe adı verilen iki tümülüs dik-katimizi çekti. Yeni açılan İstanbul-Silivri-Tekirdağ kıyı asfaltı üzerinde Tekirdağ-Silivri yönünde, Tekirdağ'dan 4-5 kilometre mesafede (Papaztarla veya Değirmen-altı) mevkiinde asfalt yolun ikiye böldüğü büyük bir klâsik yerleşme yerinin çok zengin keramiklerinden topladık. (Heracum?) (H. Kiepert Atlas Antiquus 1902).

Tekirdağ dolaylarında 1959 istikşaflarındanberi tesbit ettiğimiz Ferhadanlı, Beşiktepe, Harekettepe, Laletepe ve Seymenli'deki Höyük (?) üzerinde de durmak istiyoruz. 2 Şubat 1963

ORD. PROF. DR. ŞEVKET AZİZ KANSU

2 — *Alacahüyük Kazı Alanının 1962 Yılında Turistik Tanzimi:*

Türk Tarih Kurumu ALACA-HÖYÜK kazısı 1949 yılından beri tatil edilmiş durumdadır. Ancak 1962 yazı Ağustos ve Eylül aylarında Millî Eğitim Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü ile Türk Tarih Kurumu'nun sağladığı ödenekle kazı alanı içinde bulunan moloz, taş ve topraklar tamamiyle temizlenmiş, yıkık duvarlar asıllarına uygun olarak tamir ve takviye edilmiştir. Kazı alanının

etrafı telle çevrilmiş ve turistlerin sahayı kolay gezebilmeleri için bazı takviye ve tanzimler yapılmıştır.

Bu çalışmalarını kazı müdürü Dr. Hâmit Koşay ile Arkeolog Osman Aksoy idare etmişlerdir.

Alaca-Höyük 1940-1948 çalışmalarıyla ilgili son rapor da baskıya verilmiştir.

3 — Kültepe Kazıları :

Kültepe kazılarına Kurumumuz ve Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü adına Üyelerimizden Prof. Dr. Tahsin Özgüç'ün başkanlığında ve Prof. Dr. Nimet Özgüç, Prof. Dr. Kemal Balkan, Mimar Arkeolog Mahmut Akok, Dr. Kutlu Emre, Fotoğrafçı Selâhattin Öztartan ve mustahzır Abdullah Gök'ten kurulu heyet tarafından devam olunmuştur. Bu çalışmalara Üniversitenin sağladığı yardımla 4 arkeoloji öğrencisi de katılmak imkânını bulmuştur. Kültepe kazıları olmaksızın Anadolu tarihini yazmanın imkânsızlığı, yeni keşiflerin ışığında, daha iyi anlaşılmaktadır. Karum'da Asurlu tüccarların oturduğu kısımda çok iyi korunmuş durumda, zarflı ve zarfsız 2125 tablet bulunmuştur. Bu bugüne kadar yapılan keşiflerin en büyüğüdür. Bu, Kültepe'nin gelecekte ortaya koyabileceği eserlerin mânâsı bakımından önemlidir. Daha ziyade yerliler tarafından iskân edilen kısımdaki kazıda da Ib katına ait 40'a yakın yazılı ve mühürlü vesika bulundu. Bunlar, Anadolu'nun bu devir tarihi bakımından, birinci derecede değerli vesikalardır. Kültepe'nin bu tabakaya ait vesikalarının miktarı Alishar ve Boğazköy'de bulunanların yekûnunu aşmaktadır. Kültepe, Boğazköy dahil, birçok önemli şehirlerin tabakalarının kontrolünü sağlamış ve gerçek yerlerinin tâyininde, birinci derecede, kıstas olmuştur. Ib, yani Hammurabi ile çağdaş safha, Beylerle temsil edilen muazzam bir devirdir. Bu iki kata ait eserlerin üslubu, yazılı vesikaların da yardımı ile, bu devir sanatının kökünü, temsilcilerini öğrenmemizi ve bu gelişmede Eski Babil dünyasının büyük tesirini, mayanın esasını tâyin etmemizi mümkün kılmıştır. Bu vesikalar arasında şartıcı diyemeyeceğim amma, beklenmeyenlerin miktarı az değildir. Pişmiş toprak, taş ve madenden yapılan eserler, bu kısa raporda tarifleri yapılamayacak kadar bol ve çeşitlidir. Damga ve silindir mühürler, yeni kap şekilleri, kurşundan tanrı gruplarını çoğaltmağa yarayan taş kalıpların tipik örneği, hayvan şeklindeki içki kapları, çok iyi korunmuş büyük binalarda bulunmuştur. Pişirilmek üzere ocağın içine bırakılan bir tablet grubu yerinde elimize geçti. Bu yangının ne kadar âni başladığını göstermektedir.

Tepe'de kazı yapılan her yerde tablet bulunmuştur. Tepe, Koloni devrinin her iki safhasında da monümental binalarla kaplıdır. Bunların sarayların ikamete tahsis olunan kısımları, idari bölümleri ve depoları olduğundan şüphe edilemez. Binaların plânlarından başka içlerinde bulunan vesikalar da bunu ispat etmektedir. Esasen kralî metinler bu muazzam binaların varlığına işaret etmektedir. Bunların plânları ve bünyeleri, Hitit İmparatorluğu devrinde gördüğümüz monümental binalarınki ile eşimsenmektedir.

Kültepe Eski Tunç Devrinde de zengin bir merkezdir. Bu devirde Kültepe ile K. Suriye ve Mezopotamya arasında, kuvvetli ticaret münasebetleri vardır. Bundan sonra Orta Anadolu'nun bütün eserlerini Kültepe'ye göre tarihlendirmek mümkün olacaktır. Kazılarımız, müstakil bir Alishar III medeniyeti olmadığını ve bu devrin yerini, şüpheye meydan bırakmayacak şekilde, tâyin etmiştir. Eski Tunç devrinde

Anadolu'da boyalı seramik yerlidir ve Koloni Devri örnekleri (dışarıdan tesir alarak) bu örneklerden tekâmül etmiştir. Eski Tunç Devrinin eski ve orta safhalarına ait olan alabastar idollerin, heykel denilebilecek kadar, tabiileşmiş olan örnekleri, taş örülü, yuvarlak mezarların, hususî bölümlerinde, bulunmuştur. Ur kiral mezarlarında bulunanların benzerleri olan altın iri küpe ve süslü kurs, Eski Tunc devrinin orta safhasına ait bir mezarda bulunmuştur. Bunlar arkeolojik sinkronizm için çok mühim vesikalardır. Orta Anadolu daha, Üçüncü Binin son çeyreğinde Mezopotamya ve K. Suriye ile ticarî münasebete girişmiştir. Assur Kolonileri devri bu münasebetin yazılı ve en mükâmil bir safhasını temsil eder. Assurlu tüccarlar çok iyi bildikleri bir bölgeye gelmişlerdir.

4 — Altıntepe Kazısı :

Aynı heyet tarafından idare edilmekte olan Altıntepe kazılarımız da, hem tarih, hem de arkeoloji bakımından çok verimli olmuştur. Mâbet tam plâni ile açığa çıkarıldı. Cella, revaklı büyük avlunun ortasındadır. Mâbedin doğusunda, mâbet hizmetine ait Urartu üslûbundan kerpiç binalar meydana çıkarıldı. Kabul salonunun kazısı bitirilmek üzeredir. 45×26 metre ölçüsündeki bu salonun çatısını, kaide taşları yerinde duran, 18 ağaç ve kerpiç, sütun taşımaktadır. 3 metre kalınlığındaki duvarları ince kale duvarlarını hatırlatmaktadır. 1961'de keşfedilen freskli uzun duvarın karşısındaki de aynı motiflerle boyalıdır. Bunların da mühim bir kısmını kurtarmak ve müzeye getirmek mümkün oldu. Ankara Arkeoloji Müzesinden başka, hiçbir müze bu nevi Urartu fresklerine sahip değildir. Hiç şüphesizdir ki, Altıntepe'deki Urartu sarayı, *apadana* tipi İran binalarının ilk örneğidir. İranlılar, Urartulardan çok şey öğrenmiş ve almışlardır. Urartuların mimarlık tarihine yaptıkları yardımın bilinenden çok daha fazla olduğunu Altıntepe kazıları göstermiştir. Bu kavmin kendisine has bir mâbet ve saray tipi, mezar anıtları, açık hava mâbetleri mevcuttur. Bunların Assur veya Hitit sanatında benzerleri yoktur. Heyetimiz Urartu sanatını bu yeni malzemenin ışığında ve bilhassa mimarlık eserlerinin ortaya koyduğu yenilikler ve Urartu yapı katları muvacehesinde tetkik etmektedir. Sırtta, Karmir-Blur'dakilerin tam eşi olan depolardan biri keşfolunmuştur. Bir çok düzenli sıralar halinde tertiplenen 80-100 litrelik iri Urartu küplerinin boyunları üstünde küpün içindekini ve alabileceği miktarı gösteren Urartu hiyeroglif işaretleri mevcuttur. Bunlar sınır boylarındaki Urartu beylerinin tertibine, daima hazırlıklı hallerine çok uygundur. Önümüzdeki mevsimlerde, bu depoların çok değişik ve canlı örneklerini keşfedebileceğimizi umuyoruz.

Yalnız Altıntepe kazıları, 4 kısa kazı mevsimi sonunda, Ankara Arkeoloji Müzesini Urartu eserleri bakımından da, dünyanın en zengin bir müzesi haline getirmiştir.

Urartu arkeolojisi ve tarihi dinamik bir terakki göstermektedir. Altıntepe bu terakkinin bir kalkasını temsil eder.

5 — Karahöyük Kazısı :

Kurumumuz adına Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi'nin ve Milli Eğitim Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün iştirakiyle yapılmakta olan Konya Karahöyük Kazılarına 1962 yılında da devam edilmiş ve kazı 25.7.1962 tarihinde başlayarak 11.10.1962 tarihinde sona ermiştir.

Ord. Prof. Dr. Sedat Alp'ın başkanlığındaki kazı heyetine, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Hititoloji Asistanı Yaşar Coşkun, aynı kürsü öğrencilerinden Sargon Erdem ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi öğrencilerinden Nural Onat, Işıl Gülsün ile resim öğretmeni Bn. Hikmet Tezcaner ve Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesinden Müstahzır Osman Karakaya ile Müzeler Genel Müdürlüğünden Fotoğrafçı B. Selâhattin Öztartan katılmışlardır. Ayrıca Müzeler Genel Müdürlüğünden Mimar-Arkeolog B. Mahmut Akok höyüğün, evvelce kendisi tarafından hazırlanmış olan topografik haritasını şimdiki kazı durumuna göre düzeltmek üzere ve yine aynı Genel Müdürlükten Arkeolog Bayan Neriman Tezcan Ankara'ya nakli kabil olmayan bazı büyük kapların profillerini hazırlamak için kısa bir süre Karahöyük'te çalışmışlardır.

1962 kazı mevsiminde Karahöyük'te üç ayrı kısımda faaliyet gösterilmiştir :

1 — Güneyde, höyük dışında evvelki yıllarda açılmış olan P çukurunun güney kısmında hususî yapıların plânlarını veren sahada çalışılmaya devam edilmiştir. 1961 yılında zengin buluntularıyla meydana çıkarılan dört odalı bir yapının sokağa irtibatı araştırılmıştır. Burada daha evvelki kazılarda meydana çıkarılmış olan yola paralel, çakılla döşenmiş bir yol bulunmuştur. Bu suretle iki paralel sokağa açılan sırt sırta dayanmış olan evlerden ibaret bir mahallenin plâni elde edilmiş bulunmaktadır. Bu yapı, sokağa açılan kapısı, muhtelif ocakları ihtiva eden avlusu ve birbiriyle irtibatı olan dört odasıyla birlikte bir Erken Hitit evinin tam plânını vermiş bulunmaktadır.

2 — Höyüğün kuzeyinde, harman yeri diye anılan yer ile ark arasında 35 × 5 m. eb'adında bir çukur açılarak iskân durumu tetkik edilmiş ve dolma toprak ile geniş sel tahribatını gösteren kesif kum tabakaları altında 4,5 m. derinlikte taş temel kalıntılarına raslanmıştır. Temeller arasında kuzey-güney istikametinde giden 6,5 m. enindeki büyük bir duvar büyük önem arz etmektedir. Ancak dar bir sahada tetkik edilebilen bu kalıntılar umumî bir yapıya ve muhtemelen şehir surununun kuzeyindeki kısımlarına raslanmış olduğumuz intibahı uyandırmaktadır. Eğer bu düşünce doğru ise biraz evvel kaydedilen kalın duvar temellerinin şehrin kuzey kapısının bir kulesini teşkil etmiş olması muhtemeldir.

3 — 1960 yılında kazılmaya başlanmış olan O çukurunun batısındaki büyük çöp çukuru, bu yıl da yüksek kaliteli silindir ve damga mühürlerinin orijinaleri ile baskılarını vermiştir. Bunlar arasında, üzerinde diz çökmüş bir hayvan bulunan altır karşısında tahta oturan bir tanrı ile arkasında bir maymunu tasvir eden damga mührü bilhassa dikkati çekmektedir.

Çok zengin ve yüksek kaliteli mühürler veren bu büyük çöp çukurunun güney ve batı hudutları bulunmuşsa da kuzey sınırını tesbit etmek henüz mümkün olmamıştır.

6 — Tilmen Höyük Kazısı :

Gaziantep İlinin İslâhiye İlçesinin 10 km. kadar doğusunda bulunan Tilmen Höyüğünde Kurumumuz adına Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğünün ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesinin iştirakiyle 1959 yılından beri yapılmakta olan kazıların dördüncü dönem çalışmalarına, bu yıl üyelerimizden Prof. Dr. U. Bahadır Alkım'ın başkanlığı altında Mühendis Topograf Ferit Koper, Handan Alkım Asistan Refik Duru, Foto uzmanı Aziz Albek, desinatör Âkif Dâi ve stajiyer Halük

Abbasoğlu'ndan mürekkep bir kurul tarafından 30 Haziran-12 Eylül 1962 tarihleri arasında devam edildi.

Heyet başkanı Prof. U. B. Alkım'dan aldığımız rapor özeti aşağıdadır :

1962 - Tilmen Höyük Kazılarını üç ayırında özetlemek mümkündür : II. kat sarayında geliştirilen kazı, saray avlusunda yapılan sondaj ve III. kat mezarındaki tamamlayıcı araştırmalar.

I. SARAYDAKİ KAZI :

a) Mimarî safhalar : İkinci ve üçüncü (1960-1961) dönemlerinde temizlenen kısımlar da dahil olmak üzere sarayın açılan daireleri 43,50 × 60 m'lik bir alanı kaplamaktadır. Tamamlayıcı mimarî çalışmalar, Tilmen Höyüğün II. katındaki bu sarayın —yeniden eskiye doğru— üç safha geçirdiğini göstermektedir: IIa, IIb ve IIc.

1 — Sarayın IIa safhasının, IIb'nin yıkıntıları üzerine ve zaman zaman IIb'nin duvarları aynen kullanılarak, bazen de IIb'nin duvarları temel itti haz edilerek inşa edilmiştir.

2 — IIb safhası, IIc'nin malzemesinden faydalanma ve bazı kesimlerde IIc'nin planını değiştirme suretiyle yapılmıştır.

3 — IIc safhasına gelince : Tilmen'in anıtsal sarayının evresine ait plânı dik dörtgen şeklinde olup doğu-batı istikametinde gelişmekte ve Tell Açana (=Alalah)'ın VII. katında meydana çıkarılmış olan (M. Ö. XVIII. yüzyıl) kralî saraya ilgi çekecek derecede bir benzerlik göstermektedir.

Bazı kesimlerinde 2 m., bazı kesimlerinde ise sadece 0,50-0,75 m. kalınlığındaki bir yangın ve yıkıntı molozu içinde tesbit edebildiğimiz bu üç yapı safhasının tarihlendirilmesi için, meydana çıkan küçük buluntular, keramik çeşidi, —üzerinde bir çivi yazısı lejandını havi— bir bulla mimarî ve teknik ip uçları vermektedir. Buradaki kısa raporun dışına taşıdığı için, ayrıntılı açıklamaları bir tarafa bırakarak, üçü de M. ö. II. binyılı içinde yer alan bu safhaların özel ve takribî tarihlerini aşağıda gösterildiği şekilde sınırlamak mümkündür : IIa : M.ö. XIV. - XIII. yüzyıl, IIb : M.ö. XVI. - XV. yüzyıl, IIc : M.ö. XVIII. - XVII. yüzyıl.

b) İ l k v e s i k a : Sarayda elde edilen küçük buluntular arasında çivi yazısı lejandlı bir bulla Tilmen Höyüğün ilk yazılı vesikasını teşkil etmektedir. Bulla, IIb'nin IIc üzerine atılan ve evvelki devir malzemesinden faydalanılarak kazılan temel duvarının harcı içinde bulunmuştur; bu duruma göre IIc safhasına ait olduğu anlaşılmaktadır. 2,5 cm. uzunluğunda ve en geniş yerinde 1,5 cm. eninde ve 3-8 mm. kalınlığında olan bu bullanın rengi yangın etkisi altında siyahımsıtrak gri bir renk almıştır. Düzensiz bir dikkörtgen prizması biçiminde olup hamur halinde iken iki parmak arasında sıkıştırılma neticesinde iki dar ucu incelmıştır; dar uçlarından biri üzerinde yarısı kopmuş bir delik mevcuttur. Bulla'nın dört yüzeyinde de muhtelif sahneler, figürler veya şekiller görülmekte ve geniş yüzeylerinden biri üzerinde ise üç çivi yazısı işaretinden mürekkep bir lejand bulunmaktadır.

Mühür baskısının kompozisyonu : Esas sahneyi, elinde bir sistron (çalpara) tutan tanrısal bir figür, onun karşısında dua jestinde bir şahıs ve bu ikisinin altında kısa ve münferit bir örgü bandı (guillauche) teşkil etmektedir. Tanrısal figürün arkasında üst üste iki sıra. Üst sırada: ön ayaklarından biri ve kuyruğu yukarıya

doğru kalkık, hareket halinde, spiral saç kıvrımlı bir arslan sfenksi, sfenksin hizasında bir hayvanı parçalayan bir arslan. Alt sırada: örgü bandının hemen sağında, cephesi sağa dönük bir insan figürü ve onun karşısında aynı hizada cephesi bu figüre bakan ve bir geyiğin üzerine atılan bir arslan. Mührün üslubu, bulunmuş olduğu arkeolojik tabakaya uymaktadır (M.ö. XVIII. yüzyıl).

Bulla üzerindeki lejandı *Ib-la du* (= *Ibladu*) suretinde okumaktayız. Bulla ıslak iken evvelâ silindir mühürü bu yüzeyde gezdirilerek basılmış ve onun üzerine de çivi yazısı şekilleri yazılmıştır, nitekim çivi yazısı işaretlerinin altında ve üstünde mührü ait şekil izleri seçilmektedir. *Ibladu*, şahıs adı, bir yer adı olan *Ibla*'dan teşkil edilmiş olup benzerlerine bu devirde sık sık rastlanır. Meselâ Alalah menşeli bir tablette görüldüğü üzere *Dunipadu* gibi. Lejanddaki çivi yazısı, bir taraftan *Mari* devrinin, bir taraftan da *Alalah VII* çağının işaret biçimlerine benzemekte ve bulunan tarihlendirilmesine yardım etmektedir.

II. SARAY AVLUSUNDA YAPILAN SONDAJ : Tilmen Höyüğün M.ö II. binyıldan önceki kültürlerini araştırmak amacıyla sarayın dış avlusu içinde 12 × 15 m.'lik bir alanda sistematik bir tabaka sondajına girildi. Saray avlusu zeminine nazaran 4 m. derinliğe kadar inilerek —henüz bâkir toprağa rastlanılmamış olmasına rağmen— yedi muhtelif mimarî seviye tesbit edildi: IIIa, IIIb, IIIc, IIId, IIIe, IIIf ve IIIg. oldukça dar bir alanda çalışılmış olduğu halde, kazı yapılırken her seviyenin açılan duvar ve döşemesinin hiç olmazsa bir kısmı yerli yerinde bırakılmış ve bu suretle yedi muhtelif tabakayı bir bakışta ayırtma ve fotoğrafını çekme imkânı sağlanmıştır. Bu seviyeleri, karakteristik buluntuları ile birlikte açıklıyalım :

IIIa : IIc-sarayının avlu zemininin 15 cm. kadar altındadır.

Bu seviyeye ait bir duvar kalıntısı (uzunluğu : 3 m., genişliği : 0,75 m) ve bir döşeme (boyutu : 4,5 × 9 m.) meydana çıkarıldı.

IIIb : IIIa döşemesinin 1,18 m. altındaki 3,25 × 3,50 m.lik bir kesimde IIIb'nin irice taşlarla yapılmış döşemesine tesadüf edildi ve IIIb'ye ait bir duvar kalıntısı (uzunluğu : 3,5 m., kalınlığı : 1 m.) bulundu. Gerek IIIa'nın ve gerek IIIb'nin keramiği boyalı olup Kilikya, Kuzey Suriye ve kuzey-batı Mezopotamya'nın Orta Bronz Çağı çanak-çömleğine (meselâ Tarsus, Mersin, Tell Açana, Tell Faheriye gibi) pek benzemektedir. Stratejik verilere ve keramik nevine göre IIIb ve IIIa'yı M.ö. XXI. yüzyıllar arasında tarihlendirmeyi mümkün görmekteyiz.

IIIc : Bu kat, IIIb'den kalınca bir yangın tabakası ile ayrılmaktadır; döşemesi de IIIb'ninkinden 0,30-0,50 m. daha derindedir. IIIc döşemesi (mevcut kısmının boyutu : 1,75 × 4,25 m.) tazyik edilmiş topraktan olup yangın sonucunda kızışmış ve sertleşmiş bir durum göstermektedir; duvar kalıntıları her ne kadar kesin plân vererek belirli hücreleri kapamıyorsa da oldukça uzun bir surette seyretmiş olmaları, bunların önemli yapılara ait olduğunu muhtemel kılmaktadır.

IIIc'deki keramik nevi değişmekte ve boyalı çanak-çömlek yerine daha ziyade monokrom, üzeri perdahlama neticesinde yol yol dikey veya yatay parlaklık gösteren kap cinsleri görülmektedir. Profiller de aynı surette değişiklik göstermeye başlar.

IIId : IIIc'nin altında 10-15 cm. kalınlığında olan bir yangın tabakasına rastlanılmakta ve onun da 15 cm. kadar altında IIId seviyesinin duvar ve döşeme kalın-

tiları meydana çıkarılmış bulunmaktadır. Döşeme tekniği IIIc'ninkinin aynıdır. Gerek buluntu ve gerek duvarlarının durumu ve küçük buluntularının mahiyeti bu katın mühim yapıları ihtiva ettiğini göstermektedir. Kot uygunluğu, geçen sene (1961) II kat sarayının avlu zemininin altında bulunan "M-3 mezarının" bu seneki sondajda tesbit edilen IIId katına ait olduğunu göstermektedir; nitekim keramik çeşidi ve profili (meselâ ayaklı meyva tabaklarında olduğu gibi) bu hususu ayrıca desteklemektedir. Boyalı kap parçaları, IIIc'de de olduğu gibi, bu seviyede pek azalmış ve ağır dönen bir tornada yapılmış ve üzeri perdah dolayısı ile yol yol parçalanmış keramik hâkim bir durum göstermiştir.

Küçük buluntular arasında, tarihlendirmeye yardımcı dokunan üç eseri bilhassa zikretmek isteriz: pişmiş topraktan yapılmış yassı bir idol, Suriye tipi ufak kap (şise profilinde) ve sileksten uzun bıçaklar.

İ d o l : Vücudü bir dörtgen şeklinde olan ayakları hiç gösterilmemiş bir kadını temsil eden ve kısa saçı spiral kıvrımla arkaya bükülmüş olan bu Tilmen idolü, kanaatimizce —genel olarak M.ö. II. binyılının ilk yarısına ait— yassı Suriye tipi idollerin prototipini teşkil etmektedir. Bu idolün bir benzeri Amuk'un II. karışık tabakasında ve taştan yapılmış daha kalınca örnekleri ise Tell Brak ve Tepe Gawra'da bulunmuştur.

Ş i ş e p r o f i l l i k a p : Siyahımtırak gri renktedir. Pişmiş topraktan yapılmış olan ve umumiyetle idhal eşyası olarak Önasya'nın birkaç yerinde bulunan bu kap, Tilmen'in IIId katının tarihlendirilmesinde rolü olan parçalar arasındadır. Bilindiği üzere, bu tip şişeler meselâ Tarsus'un Eski Bronz Çağının son safhasına ait bir katında, kuzey Suriye'deki Tell Chuera'nın Akkad Çağına ait tabakasında ve Amuk-J safhasında meydana çıkarılmıştır.

Sileksten yapılmış uzun bıçaklara gelince : Uzunlukları 23 cm. yi bulan bu bıçaklar veya oraklar IIId'nin tipik eserleri arasındadır. Önasya'nın pek az yerlerinde bu teknikte bu kadar uzun çakmaktaşı bıçaklar bulunmuştur. Benzerlerine Tarsus'un İlk Bronz Çağı tabakasında, Amuk-F safhasında ve kuzey Suriye'deki Chuera'da rastlanılmış olduklarını hatırlatalım.

Küçük buluntular ve stratigrafik durum, Tilmen'in bu IIIc ve IIId safhalarının Eski Bronz Çağının üçüncü evresine ait olduğunu göstermektedir (M.ö. takr. XXIII-XXII. yüzyıl). IIId'nin altında bir yangın izine rastlanılmamıştır.

IIIe : IIId'nin hemen altında olup IIId'den yıkıntı ile ayrılmaktadır. Bu kata ait iki duvar kalıntısı ve yine aynı teknikte olan bir döşeme bulundu. Keramik buluntuları IIId'den büyük bir fark göstermemekle beraber dış yüzeyleri bir kaç sıra paralel olukçuklar ile bezeklenen ince kenarlı gobletler hâkim profil teşkil etmektedirler. Bunların benzerlerine meselâ Hama-J katında rastlanır. Tilmen'in bu IIIe safhasının Eski Bronz Çağının üçüncü safhasının ilk devresine ait olduğunu tahmin etmekteyiz.

IIIf : Bir yangın tabakası ile IIIe'den ayrılmaktadır. Bu kata ait bir duvar kalıntısı açıldı. Meydana çıkan buluntular arasında düğme şeklinde olan taştan yapılmış bir damga mühürünü zikretmek isteriz. Bu tip mühürler, bilindiği üzere, Alişar'da kalkolitik Çağ'dan itibaren ve Amuk'da da E-safhasından itibaren örnekler vermeğe başlar.

IIIg: IIIf'den kalın ve şiddetli bir yangın tabakası ile ayrılmaktadır. Dar bir alanda inildiği için bu seviyeye ait pişmiş topraktan yapılmış ayaklı büyük tip bir ocak ve bir silo bulundu. Keramik çeşidi hem boyalı, hem de süslüdür. IIIg'nin hâkim keramik tipi monokrom, üzeri parlakça ve dışında paralel yatap olukçuklar bulunan çanak-çömlektir. Tilmen'in IIIg ve IIIf seviyelerinin Eski Bronz Çağının ikinci safhasının sonuna (M.ö. takr. XXVI. - XXV. yüzyıl) ait olabileceğini muhtemel görmekteyiz.

III. - III. KAT MEZARINDAKİ TAMAMLAYICI ÇALIŞMALAR : Geçen sene açılmış olan bu M-3 mezarının doğu duvarının arkası tamamen açıldı ve bir kemiklik arandı. Kemik lik bulunmadı ise de aynı mezarda çağdaş ayaklı meyva tabağı profilinde olan kap parçalarına ve çağdaş diğer keramik buluntularına tesadüf edildi.

Tilmen Hüyüğünde gelecek dönemlerde geliştirilecek olan kazılarla, hem bu Höyüğün ve hem İslâhiye bölgesinin iskân tarihi ile ilgili konuların aydınlanması için belgelerin meydana çıkmakta devam edeceğini ummaktayız".

7 — Toprakkale ve Çavuştepe kazıları :

Türk Tarih Kurumu ve Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü adına yürütülen Toprakkale ve Çavuştepe kazıları 1962 yılında Ağustos'un ilk haftasından itibaren Eylül sonuna kadar devam etmiştir. Bu kazılar, Prof. Dr. Afif Erzen'in başkanlığında ve Prof. Dr. Emin Bilgiç, Doç. Dr. Yusuf Boysal, Arkeoloji mezunlarından Cengiz Üstüner, fotoğrafçı Mehmet Ali Düğenci ve iki Arkeoloji öğrencisinden kurulu heyet tarafından yürütülmüştür.

1. Toprakkale Kazısı :

Geçen yılki raporda belirtildiği üzere, bu yıl, Haldi tapınağının dışına çıkan kanal takip edilmiştir. Kanal gittikçe yükselen bir meyille güneye dönmüş ve güneyde tapınağın giriş kısmı hizasına kadar açıldıktan sonra, kanalın burada bir sunak mahallinde nihayete ermeyip daha ileriye doğru devam ettiği görülmüştür. Kazı esnasında kanal üstünde beyaz ve siyah renkte main şeklinde mozaik taşları bulunmuştur. Bir arada bulunan bir kaç tanesinin asfalta benzeyen siyah bir madde ile yapıştırılmış olduğu müşahede edilmiştir. Diğer taraftan tapınağın güneyinde giriş yerinin ön kısmı açılmış ve zemini yer yer açık gri renkte çimento gibi bir madde ile sıvanmış olduğu görülmüştür.

Gelecek yıl kanal son bulduğu yere kadar takip edilecek ve tapınak civarında araştırmalar yapılacaktır.

2. Çavuştepe kazısı :

Geçen yıl kazılmaya başlanmış olan kale giriş kısmında bu yıl da kazılar devam ettirilmiştir. Bu kısımda muntazam taşlardan çok itinalı bir şekilde inşa edilmiş olan sur duvarları, dıştan üç tarafı temellere kadar açılmıştır. Bu kısımdaki surlar gelecek yılki çalışmalarla artık tamamile meydana çıkacak ve sur sistemi anlaşılmış olacaktır. Surlara hususî bir itina gösterilmiş olması bize bu kısmın önemini anlatmaktadır. Surların üç taraftan çevirdiği ve geçen yılki raporda zikredilen merdiven binası ile kuzey-doğu duvarı arasında kalan sahada bu yıl bazı sondajlar yapıldı. Kerpiç duvarlar meydana çıkmakla beraber henüz muntazam plânları elde edilmiş değildir. Ancak bu sondajlar esnasında ilk defa olarak Çavuştepe'de fresk parçaları bulunmuştur. Mavi, siyah, sarı ve kırmızı boya ile yapılmış olan freskler bitki, yaprak ve

çiçek motifleri göstermektedirler. Ayrıca merdiven binasının bulunduğu kısımdaki doğu surunun temelleri meydana çıkarılırken iki tane bronzdan büyük kapı sürgü halkası bulunmuştur ki, bu buluntu giriş kapısının burada olduğunu muhtemel kılmaktadır.

Bu sahadan başka güney-batıda geçen yılki kerpiç binaların kazılmasına devam edilmiş ve burada ilgi çekici mimariye ve duvar tekniğine rastlanmıştır. Yine geçen yıl araştırılmasına başlanılan payeli ve sarnıçlı sahada bu yıl da çalışılmıştır. Muntazam aralıklarla yerli kayadan yapılmış paye kaidelerine ilâveten batıya doğru aynı istikamette taştan örülmüş dört paye kaidesi daha meydana çıkarıldığı gibi, kayaya oyulmuş iki sarnıç daha bulunmuştur. Yeni bulunan sarnıçlardan birisi boşaltılmışsa da önemli buluntular elde edilmemiştir. Temizleme ameliyesi sonunda sarnıçlar arasında bulunan sahada kayanın düzeltildikten sonra yassı taşlarla kaplanmış olduğu görülmüştür. Gelecek yıl burası tamamen açılacak ve plânı elde edilecektir.

3. Ünseli (Ernis) mezarlığı :

Van Müzesinde bulunan ve Ernis'ten geldikleri bildirilen keramiğin tahkikî bakımından adı geçen köy civarında bu yıl bir araştırma yapıldı. Yeni Ünseli eski Ernis köyü civarında ve ona yakın Van - Erciş yolunun her iki tarafında büyük bir nekropola rastlanmıştır. Pek çok sayıda mezarların ekserisi açılmıştır. Sağlam kalmış olanlardan ikisi araştırılmıştır. Büyüklü küçüklü olan mezarlar mustatil şekilde olup kabaca yontulmuş taşlardan yapılmışlardır. Mezarlarda muhtelif seviyelerde iskelet ve adak eşyasının bulunması zaman zaman mezarın açılıp cesetlerin konulduğunu ve bu itibarla bunların birer aile mezarı olabileceğini muhtemel kılmaktadır. Ayak taraflarında büyücek kapak taşları vardır ve mezarların üstü kaba şekilde kesilmiş uzun ve yassı taşlarla örtülmüştür.

Toprak üstünde Urartu ve Karaz tipi 2. bin keramiği mevcuttur. Bu itibarla mezarların Urartu'lardan önceki devre, yani M.ö. 2. bine gitmesi muhtemel görülmektedir. Böyle büyük bir mezarlığın civarında önemli iskân yerinin de mevcut olması icap eder. Yeni ve çok ilgi çekici bir çalışma sahası olan bu nekropol ve civarında gelecek yıl esaslı araştırmalar yapmak lâzımdır.

Kazılardan elde edilen buluntular üzerinde Van müzesinde çalışılmış, envanterleri yapılmış ve teşhire değerli olanlar müzeye konulmuştur.

8 — Karatepe ve Kadirli çalışmaları (1962) :

Millî Eğitim Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü ile Türk Tarih Kurumunca yürütülmekte olan Kadirli ve Karatepe çalışmalarına 1962 yılının mart-mayıs ve kış aylarında Prof. Dr. Halet Çambel başkanlığındaki bir heyet tarafından devam edilmiş, kurulmakta olan açık hava müzesi sitesi tesislerinin inşaatı fahri olarak Nail Çakırhan tarafından gene aynı zaman içerisinde aralıksız şekilde yürütülmüştür. Heyete zaman zaman İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Eski Çağ Tarihi asistanı Nezahat Baydur, desinatör Sara Atabay, foto uzmanı arkeolog Aziz Albek, öğrenci Revza Ozil ve Samim Şişmanoğlu ve bir süre için Dr. Franz Steinherr katılmışlardır.

1. Karatepe-Aslantaş'ta : noksan kalmış heykel, kabartma ve yazıt parçalarının bulunmasile ilgili yıllık arama ve kazı işlerine devam edilmiş, değerli yeni malzeme

elde edilebilmiş, ayrıca 1963 yılı mimarî restorasyonu için gerekli ihzarat geniş ölçüde yapılmıştır.

Restorasyon çalışmaları neticesinde geniş ölçüde tamamlanabilmiş olupta, Prof. H. Th. Bossert'in zamansız ve müessif ölümü dolayısıyla incelenmeleri yarıda kalmış olan hitit hiyeroglif ve fenike metinlerine ait bir tekst edisyonu için gerekli hazırlık çalışmaları Prof. Halet Çambel tarafından hemen hemen ikmal edilmiş, metnin sonunu teşkil eden ve güney kapıya ait ikinci versiyonu geniş ölçüde tamamlanabilmiş bulunan "lânetleme formülü" üzerindeki çalışmalar Dr. Franz Steinherr tarafından yürütülmüştür. Bu çalışmalar 1963 yaz kampanyası başında ikmal edilecek, neticeleri derhal yayına sunulabilecektir.

2. — *Kadirli-Alacami'de* : Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğünce sağlanan imkânlarla mahallî bir müze haline getirilmesi plânlanan tarihî Alacami etrafındaki çevre duvarı ikmal edilmiştir.

Eski eser sahası içerisindeki kazı ve temizlik işlerine devam edilmiş, *basilica*'nın dışındaki doğu, batı ve güney kısımlarda polikrom geometrik tezyinatlı geniş mozaik döşemeler meydana çıkarılabilmektedir. *Basilica*'nın iç kısmında ise, 1961'dekine nisbetle çok daha geniş satırlı, polikrom lüle ve spiralli sularla kuş, balık, karaca medayonlu motiflere ve binanın güney cümle kapısının iç batı kısmına düşen yerde 8 satırlık bir yazıt açığa çıkarılabilmektedir. 1963 yaz aylarında Trier müzesi mozaik uzmanlarının da işbirliği ile buradaki çalışmalara devam edilecektir.

9 — *Side Kazısı* :

Antalya bölgesinde Side kazısına 1962 yılının Eylül ve Ekim aylarında devam edilmiş ve şu yerlerde çalışılmıştır :

1 — Yarımada'nın güneyindeki mâbedler alanının temizlenmesi tertip ve tanzimi işi sona erdirilmiştir. Bu yıl mâbedlerin önündeki büyük bazilika ve onun ortasında geç devirde yapılmış olan kilise tamamen meydana çıkarılmış, bazilikanın apsidinin önünde bir "synthronon", kilisenin batısında ise dikdörtgen bir nartekis bulunduğuna tesbit edilmiştir.

2 — Tiyatronun içinde, "skene" binasının doğu kısmında çalışılmış, bir hayli yeni mimarî parça bulunmakla beraber bu kısmı tamamen açmak ve parodos hakkında açık bir fikir edinmek mümkün olmamıştır. Buna karşılık skene binasının arka tarafında bulunan "Agora"daki moloz ve toprak yığınları kaldırılmış, skene binasının hemen önündeki mekânlar ve bunların önünde yer alan portik temizlenmiş, zeminde mozaik döşemelere rastlandığı gibi, skene'nin iki ucunda üst katlara isal eden merdivenler meydana çıkarılmıştır.

3 — Büyük direkli cadde üzerinde, tiyatro ile tak arasındaki kalın duvarın önünde yer alan "Vespasianus anıtı", bu iş için Avusturya'dan getirilen mimar Machatschek'in nezareti altında kısmen terkip ve restore edilmiş, bu suretle binanın esas şekli hakkında kesin bir fikir edinilmiştir.

4 — Şehrin güneyinde, büyük direkli cadde üzerinde yer alan geç antik devre ait büyük bir hamam binasının aşağı yukarı 30 m. uzunluk ve 7 m. genişliğindeki salonu tamamen meydana çıkarılmış, iki kısımlı olan bu mekânın ortasında duran kolonada ait dekoratif karakterde olmakla beraber enteresan motifler ihtiva eden

Nereid'ler ve Tritonlar frizi hemen hemen tam olarak bulunmuştur. Altında cehennemliği olmıyan, duvar höcrelerinin önünde taş peyklere sahip bulunan bu salonun toplantı ve spor salonu olarak kullanılmış olması muhtemeldir. Diğer salonlarda yapılan sondajlarda mermer döşemeli zeminlerin altında cehennemlik tertibatına ve duvar höcrelerinin içinde havuzlara rastlamak mümkün olmuştur.

5 — Agora'nın karşısında, tamir ve restorasyonu sona eren hamam binasında vücutta getirilen müzenin açılış töreni 14.10.62'de yapılmış, bu suretle Türkiye müzeler ailesine bir yenisi katılmıştır.

10 — *Çandarlı Kazısı :*

Çandarlı Kazılarında Ord. Prof. Dr. Ekrem Akurgal'ın başkanlığında devam edilmiştir. Kazı heyeti Asistan Dr. Cevdet Bayburtluoğlu, Asistan Ümit Serdaroğlu, heykeltraş Reha Arıcan ile öğrenci olarak H. C. Greenewalt, Fatma Serdaroğlu, Güven Bakır ve fotoğrafçı Mehmet Ali Düğenci'den müteşekkil idi. Kazılar 13 temmuzdan 2 eylüle kadar devam etmiştir.

Çandarlı kazıları geçen sezonlarda olduğu gibi bu yıl da Yunan devrine ait bol miktarda ve güzel kalitede vazolar vermiştir. Bu yıl protojeometrik stilin geç örneklerinden bir amphora elde edilmiş olduğundan Çandarlı nekropolis'i bir miktar daha önem kazanmıştır. Attika tesiri gösteren mezkûr amphora Anadolu'da imâl edilmiştir.

Diğer seramik buluntuları arasında yerli orientalizan kaplar yine ekseriyeti teşkil etmektedir. Bunlar arasında kap şekli ve dekorasyon bakımından birçok yeni tipler ele geçmiştir. Renklerinin canlılığı ve süslerinin zenginliği bakımından güzel sanat eserleri olan bu vazolar müzelerimizde mevcut olan büyük bir boşluğu da doldurmaktadırlar.

Bu yılın daha başka yenilikleri arasında yedinci yüzyılın ikinci yarısına ve altıncı yüzyılın başına giren kuşlu kâseleri, bir Fikellura amphoriskos'u ile Lakonya aryballoslarını zikretmek gerekir.

Ayrıca bol miktarda ve iyi muhafaza edilmiş altıncı asır toprak heykelcikleri meydana çıkmıştır. Yine geçen yıllarda olduğu gibi hemen her mezarda Korinth ve Attika kapları birlikte bulunduğu için kronoloji bakımından nisbeten sağlam kriterler mevcut bulunmaktadır.

TÜRK TARİH KURUMU BASİMEVİNİN 1962 YILI ÇALIŞMA RAPORU

Basımevimiz bu yıl kuruluşunun 20. yılını tamamlamış bulunuyor. Bu yirmi yıl içinde her yıl bir önceki yıla göre daha başarılı geçmiştir. Netekim 1962 yılı da daha önceki yıllara kıyasla sermaye, aktifler toplamı, bürüt gelir ve net kâr bakımından büyük bir artış göstermektedir.

1962 İş Durumu :

Basımevimizin bu yılki bürüt gelirleri toplamı geçen yılın 1.523.760,58 lirasına karşılık % 33,6 fazlası ile 2.030.277,44 lira olmuştur. 1961 yılına göre baskı kapasitemizde hiç bir artış olmamasına ve saatlik maliyet fiyatlarımızda bir yükselme bulun-

mamasına rağmen gelirin artması, kullanılan kapasiteden alınan verimin artması ile izah olunabilir.

Basımevimizin iş bakımından yüklü bulunduğu aylarda bazı atölyelerimiz iki vardiye üzerinden çalıştırılmış ve bu devre işçi mevcudumuz 206 kişiye kadar yükselmiştir.

Bu yıl giderlerinin brüt gelirimize oranları şöyledir :			
Personel giderleri	973.344,18	lira,	% 47,8
İşletme giderleri	330.034,24	,,	% 16,2
Amortismanlar	224.138,06	,,	% 11,0
Giderler toplamı	1.527.516,48	,,	% 75,0

geriye kalan % 25 e tekabül eden 508.760,96 lira da bu yılın kârıdır. Kârımızın sermayemize oranı ise % 17,77 dir.

1962 Yılındaki Gelişmelerimiz :

Basımevimiz bu yıl 25.000 dolarlık ithalât yapmıştır. Bu ithalâtın büyük bir kısmı geçen yılki raporumuzda teşebbüsünden bahsettiğimiz klîşe atölyesi tesisimiz için lüzumlu makine ve malzemelerdir. Atölyemiz Ekim ayında faaliyete geçmiş ve yıl başına kadar tecrübe çalışmalarını yapmıştır. Türkiye'de kuruluş bakımından en modern olan ve imalat bakımından da en kaliteli klîşe yapan atölyemizin üç aylık tecrübe devresindeki geliri 85.954,81 liradır.

Yine bu yıl içinde baskı atölyemiz bir iki ufak yardımcı makine ile teçhizatlandırılmıştır. Ayrıca işçilerimiz için bir yemekhane kurulmuş ve günde bir öğün 2 kap yemek ücretsiz olarak verilmişe başlanmıştır.

T. T. K. BASİMEVİ YÖNETİM KURULU

Başkan	Üye
PROF. DR. BEKİR SITKI BAYKAL	PROF. DR. ÂFET İNAN
Üye	Üye
PROF. ABDÜLKADİR İNAN	ULUĞ İĞDEMİR
Basımevi Müdürü	
GÖKMEN İĞDEMİR	

DENETLEME KURULU RAPORU

TÜRK TARİH KURUMU YÜKSEK GENEL KURULUNA

Sayın Genel Kurulca bizlere verilen denetleme görevini yapmak üzere Türk Tarih Kurumu ile Türk Tarih Kurumu Basımevi'nin 1962 yılı gelir-gider bütçeleri ve bilançoları, defter kayıtları ile birlikte incelenmiş ve bu incelemenin sonuçları aşağıda sunulmuştur :

1 — Türk Tarih Kurumu :

1) Türk Tarih Kurumu'nun 1961 yılı bilançosunda yazılı kıymetlerin 1962 yılının ilgili hesaplarına olduğu gibi geçirilmiş olduğu, harcamaların usulüne uygun ve Yönetim Kurulu kararına dayandığı,

2) 1.900.000,— lira tahmin edilen 1962 yılı gelir bütçesinin 151.733,26 lira fazlasıyla 2.051.733,26 lira olarak tahakkuk ettiği, 1.900.000,— lira olarak tespit

edilen gider bütçesinden 1.365.063,03 liranın harcandığı ve 543.936,97 lirasının da arttırıldığı memnurlukla görülmüştür.

Yıl içinde, görülen lüzum üzerine gelir ve gider bütçeleri 120.040 lira arttırılmıştır.

II — Türk tarih Kurumu Basımevi :

1) Basımevinin 1961 yılı bilânçosunda yazılı kıymetlerin 1962 yılının ilgili hesaplarına olduğu gibi alındığı, yıl içindeki işlemlerin yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütüldüğü tespit edilmiştir.

2) Basımevinin 1962 yılı brüt geliri, geçen yıla göre % 33,63 oranında 512.-516,85 liralık bir artış kaydederek 2.036.277,44 liraya yükselmiş bulunmaktadır. Bu gelirden, idare ve işletme masrafları ile lüzumlu amortismanlar ayrıldıktan sonra 508.760,96 lira net bir kâr kalmaktadır. Bu netice bir evvelki yıla göre % 52,21 oranında 174.523,73 liralık bir artışı göstermektedir.

Kurum ve Basımevi kayıtları ile defterlerinin düzenli, işlemlerin bunlara uygun olduğunu, yüksek Kurulunuzun incelenmesine sunulan 1962 yılı bilânço, kâr ve zarar hesabının yine bu kayıt ve belgelere dayandığını arz eder, Kurum ve Basımevi Yönetim Kurullarının 1962 yılı hesaplarından aklanmasını Yüksek onayınıza sunarız. Ankara, 16 Mart 1963

PROF. DR. HALİL DEMİRCİOĞLU
T. T. K. Üyesi

DR. HÂMİT KOŞAY
T. T. K. Üyesi

FAKİHE ÖYMEN
T. T. K. Üyesi

NECDET ŞARDAĞ
Türkiye İş Bankası Genel Müdürlüğü
Muhasebe Müdür Muavini

T Ü R K T A R İ H K U R U M U ' N U N 1 9 6 2
B L Â N Ç O S U

A K T İ F

Lira Kr.

KASA		39.978,21
BANKALAR		4.287,69
Merkez 3012	1.608,02	
İş 40209	<u>2.679 67</u>	
CARİ HESAP		659.184,78
KIYMETLER HESABI		5.232.698,23
Basımevi sermayesi	2.300.000,00	
Bankalar hisse senetleri	350.111,55	
Ambar	1.738.456,98	
Telif, tercüme eserler	199.992,26	
Kütüphane	384.434,85	
Demirbaş	<u>259.702,59</u>	
BORÇLU HESAPLAR		266.267,23
Basılmakta olan eserler	63.016,18	
Muhtelif avanslar	61.976,22	
Kitapçılar	27.279,84	
Bina inşaat hesabı	80.682,96	
Muhtelif hesaplar	<u>33.246,60</u>	
Toplam		<u><u>6.202.416,14</u></u>

P A S İ F

Lira Kr.

Kurum arttırımı	5.726.120,46
Emlâk Kredi Bankası	50.000,00
Muhtelif hesaplar	9.701,39
İş Bankası (82555)	416.594,29

6.202.416,14

31 . 12 . 1962

Muhasebeci

S. HÜNEL

T Ü R K T A R İ H K U R U M U B A S I M E V İ
1 9 6 2 Y I L I B İ L Â N Ç O S U

A K T İ F**SABİT KIYMETLER 4.276.712,48**

Bina 835.053,87
Demirbaş 3.441.658,61

İŞLETME AMBARLARI 479.863,25

Kağıt ambarı 171.175,10
Cilt. mlz. amb. 58.431,59
Muh. mlz. amb. 15.000,13
Mürekkep amb. 21.306,20
Yedek parç. amb. 20.538,30
Klişe ambarı 93.411,93

KISA VADELİ ALACAK. 2.595.824,41

Muh. Borçlular 448.661,63
Müşteriler 2.016.962,78
Teminatlar 130.000,00
Bankalar 200,00

ÖDEME VASITALARI 45.148,94

Kasa 45.148,94

7.397.549,08

P A S İ F**SERMAYE 2.300.000,00****UZUN VADELİ BORÇ. 1.227.222,70**

Yatırım Kredi. 1.227.222,70

KISA VADELİ BORÇ. 2.589.773,21

Muh. alacaklılar 450.218,33
İş avansları 829.599,00
Bankalar 520.783,60
Teminat kefalet 130.000,00
T. T. K. Cari 659.172,28

KARŞILIKLAR 771.792,21

Amortisman 717.170,58
Yetiştirme fonu 24.761,82
Demirbaş r. fonu 29.859,81

İŞLETME 508.760,96

Kâr 508.760,96

7.397.549,08

Muhasebeci
EROL ÜSTÜN'AR

T Ü R K T A R İ H K U R U M U B A S I M E V İ
31.12.1962 İTİBARIYLA KÂR - ZARAR TABLOSU

AMORTİSMANLAR	224.138,06	BÜYÜK İŞLER	1.665.954,68
PERSONEL GİDERLERİ	973.344,18	KÜÇÜK İŞLER	47.908,92
Ücretler	748.750,82	FORMÜLER İŞLERİ	21.257,49
Mesailer	87.874,32	CİLT İŞLERİ	135.837,57
Y. zammı	3.996,50	DÖKÜM İŞLERİ	52.722,37
Yemek	40.237,87	KLIŞE İŞLERİ	85.954,81
Süt	5.234,10	BIÇAK BİLEME İŞLERİ	11.770,00
Giyim	6.996,75	SAİR GELİRLER	14.871,60
S. yardımlar	500,00		
İşveren hissesi	70.066,87		
İkramiye	529,35		
Kasa tazminatı	5.100,00		
Kıdem tazminatı	4.057,60		
İŞLETME GİDERLERİ	330.034,24		
Işık	5.471,36		
Kuvvet	16.590,39		
Su	12.272,30		
Isıtma	12.204,70		
Sigorta	785,11		
P. T. T.	3.661,81		
Malzeme	71.191,04		
Klişe malzeme	26.262,69		
Araba masrafları	5.622,11		
Tamir revizyon	22.281,88		
K. kasa masrf.	2.762,39		
Diğer giderler	29.029,22		
Sair	121.899,24		
K Â R	508.760,96		
	<u>2.036.277,44</u>		<u>2.036.277,44</u>